

Vlaams
Parlement

ingediend op **1955** (2018-2019) – Nr. 1
10 april 2019 (2018-2019)

Verslag van het verzoekschrift

namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door Jan Bertels en Lieve Maes

over de organisatie van de Vlaamse Belastingdienst

Samenstelling van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting:

Voorzitter: Paul Van Miert.

Vaste leden:

Paul Cordy, Matthias Diependaele, Jos Lantmeeters, Lieve Maes, Jan Peumans, Paul Van Miert;

Maurice Helsen, Joke Schauvliege, Katrien Schryvers, Peter Van Rompuy;

Willem-Frederik Schiltz, Bart Somers;

Jan Bertels, Joris Vandenbroucke;

Björn Rzoska.

Plaatsvervangers:

Piet De Bruyn, Annick De Ridder, Andries Gryffroy, Peter Persyn, Axel Ronse, Kris Van Dijck;

Robrecht Bothuyne, Dirk de Kort, Ward Kennes, Katrien Partyka;

Rik Daems, Marino Keulen;

Michèle Hostekint, Güler Turan;

Wouter Vanbesien.

INHOUD

1. Inleiding	4
2. Inhoud van het verzoekschrift.....	4
3. Procedure	4
4. Bespreking en conclusie op 2 april 2019.....	5
4.1. Tussenkomsst van Björn Rzoska	5
4.2. Conclusie.....	5
Bijlage: Advies van minister Lydia Peeters.....	7

1. Inleiding

Op 4 februari 2019 werd bij de voorzitter van het Vlaams Parlement een verzoekschrift ingediend over de organisatie van de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL).

Op 6 februari 2019 verklaarde de parlementsvoorzitter het verzoekschrift ontvankelijk en verwees het naar de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting voor behandeling. Het verzoekschrift werd geregistreerd als nr. 13 (2018-19).

2. Inhoud van het verzoekschrift

De verzoeker verwijst in zijn verzoekschrift van 28 januari 2019 naar de structuur van de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) die volgens hem sterk afwijkt van die van de federale belastingdiensten. Volgens de verzoeker heeft de Vlaamse Belastingdienst juridisch gezien slechts één belastingkantoor in Aalst en daarnaast een aantal lokettenzalen, verspreid over het Vlaamse Gewest.

Dit heeft tot gevolg dat in geval van betwisting, een rechtszaak moet worden aangespannen bij de bevoegde rechtbanken van Gent, volgens de verzoeker de stad waar zich het Hof van Beroep bevindt dat bevoegd is voor Aalst.

De reisafstand die kan ontstaan tussen de woonplaats van een belastingplichtige en de bevoegde rechtbank te Gent heeft volgens de verzoeker een rechtsontradend effect, wat, aldus de verzoeker, een schending is van het gelijkheidsbeginsel.

De verzoeker geeft een aantal voorbeelden van de reisweg tussen de woonplaats van de belastingplichtige enerzijds en de stad Gent, waar zich de zetel van het bevoegde Hof van Beroep bevindt.

Concreet vraagt verzoeker dan ook dat:

- ofwel de Vlaamse Belastingdienst een of meerdere bijkomende belastingkantoren zou openen, zodat de rechtbanken van Antwerpen en/of Brussel bevoegd zouden worden;
- ofwel artikel 3.5.9.0.1 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit zou worden aangepast, zodat een belastingplichtige kan kiezen of hij de procedure inleidt voor de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen, Brussel of Gent.

De verzoeker is van oordeel dat Vlaanderen voor die laatste decreetsaanpassing bevoegd is, gelet op het feit dat Vlaanderen bevoegd is om te kiezen waar de belastingkantoren worden gevestigd.

3. Procedure

Op 26 februari 2019 besliste de commissie conform artikel 101, 4, a), van het Reglement van het Vlaams Parlement om het verzoekschrift ten gronde te behandelen. Hiertoe werd advies gevraagd aan minister Lydia Peeters, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Energie. Het advies werd aan de commissieleden bezorgd op 22 maart 2019 (zie bijlage).

4. Bespreking en conclusie op 2 april 2019

4.1. Tussenkoms van Björn Rzoska

Björn Rzoska heeft begrip voor de positie van de verzoeker. Voor sommige burgers is het inderdaad vrij ver om beroep aan te tekenen tegen beslissingen van VLABEL. Het is ook niet onlogisch dat de verzoeker de parallel trekt met de federale fiscale organisatie.

Zoals uit het advies blijkt dat door minister Lydia Peeters werd overgemaakt heeft VLABEL bewust de kaart van de centralisatie getrokken. Centralisatie heeft uiteraard ook een aantal voordelen.

4.2. Conclusie

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting besluit zich eenparig aan te sluiten bij de conclusie van het advies dat door minister Lydia Peeters werd overgemaakt.

Paul VAN MIERT,
voorzitter

Jan BERTELS
Lieve MAES,
verslaggevers

BIJLAGE:
Advies van minister Lydia Peeters

Verzoekschrift betreffende de organisatie van de Vlaamse Belastingdienst**1) Korte samenvatting van het verzoekschrift**

Verzoeker verwijst in zijn verzoekschrift van 28 januari 2019 naar de structuur van de Vlaamse Belastingdienst (Vlabel) die volgens hem sterk afwijkt van deze van de federale belastingdiensten. Volgens verzoeker heeft de Vlaamse Belastingdienst juridisch gezien slechts 1 belastingkantoor in Aalst en daarnaast een aantal lokettenzalen verspreid over het Vlaamse Gewest.

Dit heeft tot gevolg dat in geval van betwisting, een rechtszaak moet worden aangespannen bij de bevoegde rechtbanken van Gent, volgens verzoeker de stad waar zich het Hof van Beroep bevindt, bevoegd voor Aalst.

De reisafstand die er kan ontstaan tussen de woonplaats van een belastingplichtige en de bevoegde rechtbank te Gent heeft volgens verzoeker een rechtsontradend effect, wat, aldus verzoeker, een schending is van het gelijkheidsbeginsel.

Verzoeker geeft een aantal voorbeelden van de reisweg tussen de woonplaats van de belastingplichtige enerzijds en de stad Gent, waar zich de zetel van het bevoegde Hof van Beroep bevindt.

Concreet vraagt verzoeker dan ook dat:

- Ofwel de Vlaamse Belastingdienst één of meerdere bijkomende belastingkantoren zou openen, zodat de rechtbanken van Antwerpen en/of Brussel bevoegd zouden worden;
- Ofwel artikel 3.5.9.0.1 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit zou worden aangepast, zodat een belastingplichtige kan kiezen of hij de procedure inleidt voor de Rechtbank van Eerste Aanleg te Antwerpen, Brussel of Gent.

Verzoeker is van oordeel dat Vlaanderen voor die laatste decreetsaanpassing bevoegd is, gelet op het feit dat Vlaanderen bevoegd is om te kiezen waar de belastingkantoren worden gevestigd.

2) Inhoudelijke bespreking van het verzoekschrift

De territoriaal bevoegde rechtbanken zijn duidelijk bepaald

Het organisatiebesluit van de Vlaamse Belastingdienst ¹ vermeldt de plaats van de vestiging van de diensten van de afdeling inning. Afhankelijk van de belasting is dat respectievelijk in Aalst of in Brussel. De territoriaal bevoegde rechtbank is daardoor, bij toepassing van de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek, **duidelijk en transparant** bepaald.

De bezwaarbeslissingen vermelden trouwens telkens ook de bevoegde rechtbank waar het verzoekschrift tegen een afgewezen bezwaar kan worden ingediend. Zo is dit voor elke belastingplichtige duidelijk. Ook volgens de rechtspraak is de plaats waar de belasting is of moet worden geïnd bepalend voor de territoriaal bevoegde rechtbank².

¹ Cf. art. 10 van het besluit van de administrateur-generaal van 19 december 2018 tot hernieuwde indeling van de Vlaamse Belastingdienst in subentiteiten en tot vaststelling van het organogram (BS 2019-01-18):

² vb.1. <https://belastingen.vlaanderen.be/standpunten-commentaren/rechtspraak/procedure/20151229-territoriale-bevoegdheid-van-de-rechtbank-inzake-planbatenheffing>).

Vb. 2. <https://belastingen.vlaanderen.be/standpunten-commentaren/rechtspraak/verkeersbelastingen/20171106-bevoegdheid-van-de-rechtbank>

Eerdere parlementaire bespreking van deze problematiek

De vraag naar een wijziging van de territoriaal bevoegde rechtbanken kwam reeds eerder aan bod naar aanleiding van:

- een vraag om uitleg gesteld op 10 maart 2015 door de heer Jos Lantmeeters aan minister Turtelboom³;
- een verzoekschrift van 21 mei 2008 dat door de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting werd behandeld op 10 juni en 21 oktober 2008 en op 13 januari 2009 (Verzoekschrift over de behandeling in eigen woonplaats van fiscale geschillen met de Vlaamse Belastingdienst).⁴

Naar aanleiding van deze parlementaire besprekingen werden de voordelen van de gecentraliseerde organisatiestructuur van de Vlaamse Belastingdienst reeds geformuleerd. Ook de juridische haalbaarheid van een eventuele wijziging van de wettelijke of decretale bepalingen die de territoriaal bevoegde rechtbanken aanwijzen werd in detail onderzocht.

De conclusies dat

- de gecentraliseerde organisatie van de Vlaamse Belastingdienst en stroomlijning van de inningsprocessen belangrijke efficiëntiewinsten oplevert;
- een wijziging van de territoriale bevoegdheidsverdeling van de rechtbanken een federale materie is

blijven volgens de Vlaamse Belastingdienst nog steeds behouden en worden zelfs nog versterkt door de recente wijzigingen van de procedures in fiscale rechtszaken.

Voordelen van centralisatie

De Vlaamse Belastingdienst heeft de voorbije jaren telkens **een hoog inningspercentage** kunnen behalen, dankzij een tijdige en gecentraliseerde inkohiering en een gestroomlijnd inningsproces. De gecentraliseerde structuur en organisatie van de Vlaamse Belastingdienst laten toe om op een efficiënte manier jaarlijks honderdduizenden aanslagbiljetten en duizenden dossiers te verwerken. Die structuur heeft inderdaad tot gevolg dat er een belangrijke verankering is in Aalst en Brussel. Maar uiteindelijk komt deze **kostenefficiënte organisatie** ten goede aan zowel de burger als de overheid.

Ook voordelen voor de rechtbanken

De centralisatie van rechtszaken die hiervan het gevolg is, levert overigens ook **efficiëntiewinsten op voor de rechtbank**. De betrokken rechters zullen sneller vertrouwd geraken met de materie en meer expertise kunnen opbouwen. Dergelijke specialisatie zal meer rechtszekerheid bieden en zowel de belastingplichtige als de administratie ten goede komen.

Een beperkt aantal geschillen

Dankzij een formele en eenvoudig toegankelijke bezwaarprocedure bij de Vlaamse Belastingdienst is de instroom van geschillen overigens beperkt. Het aantal geschillen (zoals dat ook te raadplegen is in de jaarrapporteringen van de Vlaamse Belastingdienst: <https://belastingen.vlaanderen.be/publicaties/jaarverslagen>) is, naar de mening van de Vlaamse Belastingdienst, dus niet van die aard dat er sprake is van een onhoudbare werklast voor de betrokken rechtbank.

³ <https://www.vlaamsparlament.be/commissies/commissievergaderingen/962381/verslag/964481>

⁴ *Hand. VI. Parl. comm. algemeen beleid financiën en begroting, 2008-2009, 30 januari 2009, nr. 2075/1*

Schriftelijke procedures en vertegenwoordiging voor de rechtbank

Recente wijzigingen in de procedure in fiscale rechtszaken hebben er bovendien toe geleid dat de **procedure grotendeels schriftelijk** kan verlopen, zodat de fysieke locatie van de rechtbank in dat opzicht geen belang heeft. Met de zogenaamde Potpourriwet V werd artikel 804, tweede lid Ger.W. in die zin herschreven dat er thans tegenspraak is zodra een partij een conclusie heeft neergelegd, ongeacht of deze partij ooit voor de rechter verschenen is. Een fysieke verschijning is dus geen vereiste meer, concluderen volstaat. Burgers en ondernemingen kunnen overigens hun stukkenbundels, conclusies en begeleidende brieven neerleggen bij een rechtbank via het webportaal van e-Deposit. Ook hiervoor moet men zich dus niet meer naar de griffie verplaatsen.

Er wordt trouwens vastgesteld dat de meeste burgers zich laten vertegenwoordigen door een advocaat die naar de pleitzitting gaat. Burgers hoeven daarbij dus zelfs niet aanwezig te zijn.

Bevoegdheid van het Vlaamse Gewest

Onafgezien van de wens of de noodzaak om de territoriale bevoegdheid inzake fiscale geschillen te wijzigen, is er ook nog de vraag naar de **juridische bevoegdheid** van de Vlaamse overheid op dit vlak. Bij de bespreking in 2008 en 2009 van het gelijkaardige hiervoor reeds vermelde verzoekschrift in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting, werd zowel door de juridische dienst van het Vlaams Parlement als door de Vlaamse Belastingdienst geconcludeerd dat aan de voorwaarden om gebruik te maken van de impliciete bevoegdheden niet werd voldaan en dat een eventuele oplossing -indien deze toch noodzakelijk zou worden geacht- dient gevonden te worden op het federale beleidsniveau.

3) Conclusie

De gecentraliseerde organisatie van de Vlaamse Belastingdienst is een bewuste keuze geweest. Een maximale efficiëntie en kostenreductie kan hiermee worden gerealiseerd.

De hieruit voortvloeiende concentratie van de territoriale bevoegdheid van de rechtbanken is dus geenszins bewust als rechtsontradend middel ingezet.

De argumenten uit deze eerdere besprekingen om de centralisatie van de behandeling van fiscale geschillen te behouden in Gent (of Brussel), en die hierboven kort worden hernomen, kunnen volgens de Vlaamse Belastingdienst bijgevolg volkomen en onverminderd stand houden.